

Posudek vedoucího práce

Bc. Jana Hájková: The current position of drill in ELT

Ústav anglického jazyka a didaktiky, FF UK Praha, září 2014

96 str. včetně příloh

Diplomová práce si klade za cíl zmapovat recepci drilových cvičení studenty jazykové školy a zjistit, jakou měrou jsou drilová cvičení zastoupena v moderních jazykových učebnicích. Vychází z předpokladu, že v období komunikativních přístupů k VCJ a jejich snahy o maximalizaci autentičnosti jazykových aktivit došlo k úpadku zájmu o dril. Klade si proto otázku, co motivuje studenty ke studiu v jazykové škole, která využívá drilu jako své primární techniky a zdali se proklamovaný odklon od drilu projevuje v učebnicích.

V úvodních pasážích definuje dril, předkládá stručný historický přehled vývoje užívání drilu ve VCJ. Zde se možná mohla pokusit vystopovat kořeny drilu hlouběji v historii – začíná u ASTP, ale prvky drilu zde byly již dříve. Explicitněji mohly být popsány důvody, které vedly k úpadku drilu, ocenit je však třeba skutečnost, že se jí podařilo úspěšně zmapovat vývoj pohledu nad dril. Dále se zabývá shrnutím důvodů k užívání drilu a představení jeho základních typů, které vybírá znejrůznějších publikací a sestavuje tak užitečný katalog drilů, možných důvodů pro jejich využití a principů aplikace. Jakkoliv je tato část spíše metodickým návodem nežli odborným pojednáním o drilu, umožňuje autorce vymezit hranice drilu pro vlastní analýzu drilových cvičení v učebnicích, což je součástí jejího výzkumu.

Úroveň teoretické části bohužel snižují stylistické a jazykové problémy, častým rysem je pleonasmus (např. str. 16), problémy s kohezí a logickou výstavbou textu (např. *nonetheless* na str. 18) a menší přesnost při vyjadřování. Autorka pracuje s literaturou, ale čtenáři je ne vždy zcela jasné, proč uvádí některé citace (např. str. 15, 18), v řadě případů mohla být výrazně explicitnější a mohla více komentovat literaturu, na kterou odkazuje. Nutno dodat, že úroveň angličtiny v empirické části je výrazně vyšší.

V empirické části se pokouší ověřit, do jaké míry je dril využitelnou technikou v současném světě VCJ. Soustředí se přitom na dvě oblasti: recepci drilu studenty a zastoupení drilu v jazykových učebnicích. V prvním případě využívá dotazníkového šetření, v druhém provádí detailní analýzu učebnic. V úvodu empirické části velmi pěkně zdůvodňuje výběr výzkumných nástrojů. Při dotazníkovém šetření nejprve provádí pilotáž, na jejímž základě stanovuje konečnou podobu dotazníku. Ten zároveň zjišťuje postoj studentů k drilu obecně a jejich názory na podobu drilu v JŠ, která jej využívá ve vlastní modifikaci, což může posloužit jako metodické doporučení pro učitele, kteří se drilem chtějí zabývat. Analýza dotazníků poskytuje doklad o vysoké míře akceptovatelnosti i subjektivním přínosu drilu u respondentů, evidentně se nejedná o techniku hodnou ztracení. Autorka si je nicméně vědoma i možných negativních dopadů drilování a na základě vlastní zkušenosti s vyučováním ve zmiňované JŠ vybízí k jisté opatrnosti a střídmosti. Dokazuje tak, že jako učitelka je schopna reflexe a analytického přístupu k vlastní praxi.

U analýzy učebnic je nutné ocenit značný rozsah výzkumu – v osmi učebnicích autorka prošla a klasifikovala téměř 4500 cvičení. Data velmi dobře popisuje, jakkoliv by bylo možné použít sofistikovanější statistické nástroje. Výrazným kladem práce je nicméně způsob analýzy a stanovení závěrů, které svědčí o velmi zralé schopnosti uvažování. V obrovském objemu dat se neztrácí, ale daří se jí povšimnout si zajímavých skutečností (např. skrývání drilu

v komunikativních cvičeních, nahodilost a šablonovitost designu učebnic, malou provázanost selekce cvičení s relevantním výzkumem). Daří se jí také doložit, že dril má v moderních učebnicích pevné místo a v objemu cvičení zaujímá více než desetinu. Je škoda, že se nedozvídáme, v jakém poměru je toto k ostatním typům cvičení v učebnicích, nicméně stanovení tohoto poměru by zřejmě bylo nad rámec DP.

Výborně jsou prezentovány výsledky DP. Velmi oceňuji reflexi, v níž autorka zmiňuje možná omezení vlastního výzkumu a poukazuje i na možnosti dalšího výzkumu v této oblasti. Dokládá tak, že si z průběhu výzkumu a psaní DP odnáší četná ponaučení.

Jako vedoucí práce mohu konstatovat, že autorka pracovala nesmírně pečlivě a systematicky, často konzultovala průběh práce a téměř vždy se jí podařilo zohlednit mé kritické připomínky. Velkou část práce na DP přitom odvedla během svého zahraničního působení jako učitelka na základní škole v Newcastlu v rámci programu Comenius. Je škoda, že teoretická část je jazykově výrazně slabší než zbytek práce, oceňuji však pečlivou korekturu, při níž autorka zanechala v textu jen minimum překlepů či přehlédnutí.

Autorce s v práci podařilo jasně doložit, že dril má ve vyučování nadále své místo, ochotni jsou ho akceptovat jak studenti, tak i autoři učebnic a vydavatelé. Autorka tak vypovídá o postavení drilů v současném světě VCJ, což bylo zadáním DP. Prokazuje schopnost analytického uvažování, zpracování velkého objemu dat a zralé reflexe. Lépe by mohla pracovat s literaturou a zapracovat by měla ještě na vlastní angličtině.

Závěr

DP splňuje zadání a prokazuje, že autorka je schopna se samostatně postavit před výzkumný úkol. S ohledem na výše uvedené doporučuji práci k obhajobě a navrhuji předběžné hodnocení **velmi dobře**.

PhDr. Tomáš Gráf

17.8.2014

Otázky k obhajobě

Jak vnímáte intenzivní drilování jako učitelka jazykové školy, která tuto techniku hojně využívá? Na základě vaší zkušenosti uveďte, do jaké míry souhlasíte s výhradami, které jsou vůči drilu uváděny v odborné literatuře.